

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/186/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013200579
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1013200579.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: S., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 18.12.2012, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/65/2013-86 zo dňa 02.09.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/65/2013-86 zo dňa 02.09.2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Sd/65/2013-86 zo dňa 02.09.2015 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 18.12.2012 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznala navrhovateľovi od 08.06.2012 invalidný dôchodok v sume 240,80 eur mesačne, zvýšený od 01.01.2013 na sumu 246,70 eur mesačne, keďže podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, zo dňa 06.12.2012 bol navrhovateľ uznaný za invalidného s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámením posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava zo dňa 06.12.2012, posudkov posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, ústredia, zo dňa 27.03.2013, 06.08.2014, 07.10.2014 a 12.05.2015, ktorých podstatný obsah v rozsudku podrobne uviedol, pričom dospel k záveru, že posudkoví lekári pobočky a ústredia vo svojich posudkoch zohľadnili všetky navrhovateľom uvádzané ťažkosti, vysporiadali sa s lekáarskymi nálezmi nachádzajúcimi sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľa a zhodne určili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je cukrovka, ťažko kompenzovateľná, s opakovanými stavmi kolísania hodnôt glykémie (kapitola IV., položka 1.c/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.), kde mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovili na 50%. Pre iné zdravotné postihnutie - ostatné ochorenia zvýšili percentuálnu mieru o 10%. Celková miera

poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa je 60%. Dátum vzniku invalidity navrhovateľa stanovili na 08.06.2012, t. j. dňom prepustenia navrhovateľa z hospitalizácie na neurologickej klinike. Pre neurologické symptómy - pokles viečka ľavého a neskôr i pravého oka a dvojité videnie, bol navrhovateľ hospitalizovaný od 24.05.2012 do 08.06.2012 na neurologickej klinike UNB v Ružinove, kde bola potvrdená myasthenia gravis ako akútna forma s postihnutím hlavne okohybného aparátu. Pod vplyvom liečby kortikoidmi sa zhoršila aj cukrovka 2. typu, ktorá dovtedy nebola známa. Pri adekvátnej liečbe došlo k zlepšeniu neurologického ochorenia, navrhovateľ bol bez príznakov ochorenia, stav bol stabilizovaný. Neurologické vyšetrenie zo dňa 13.04.2015 obsahuje identické diagnostické závery s predchádzajúcimi závermi a po dvojmesačnej liečbe Imuranom a Mestinom sa stav navrhovateľa upravil a je bez príznakov ochorenia. Cukrovka bola dlhodobo nedostatočne kompenzovaná, v rokoch 2012, 2013 a 2014 boli zisťované vysoké hladiny krvného cukru, čo svedčilo pre nepriaznivý stav ochorenia. V kontrolnom diabetologickom vyšetrení zo dňa 26.01.2015 je celkový stav ochorenia hodnotený ako zlepšený. Ďalšie kontrolné diabetologické vyšetrenie zo dňa 08.04.2015 obsahuje diagnostické závery zhodné s predchádzajúcimi vyšetreniami. Navrhovateľ je od roku 2012 liečený pre chorobu vysokého krvného tlaku s komplikáciami II. stupňa, očné vyšetrenie zo dňa 31.03.2014 dokumentuje zmeny na očnom pozadí. Navrhovateľ je sledovaný kardiológom pre ischemickú chorobu srdca, so stavom po infarkte srdcového svalu v minulosti a pre zníženú funkciu srdcového svalu, ktorá je posudkovo nevýznamná. Kardiologické vyšetrenie zo dňa 05.02.2015 potvrdzuje mierne poškodenie srdca pre chorobu zníženého prekrvenia po prekonanom srdcovom infarkte v minulosti, pričom funkčný stav srdca sa oproti dokumentácii z rokov 2012 a 2014 nezmenil; kardiologické vyšetrenie zo dňa 26.03.2015 obsahuje diagnostické závery zhodné s predchádzajúcimi závermi a laboratórne parametre až na zvýšenú hladinu glykémie 12,4 mmol/l sú v norme. Cieвне vyšetrenie zo dňa 16.10.2014 potvrdilo neporušený prietok krvi v nohách, bez známk zúženia a krvných zrazením, končatiny sú dobre prekrvené. Porucha citlivosti predkolení nie je posudkovo významná. Nefrologické vyšetrenia zo dňa 04.12.2014 potvrdilo zachovanú funkciu obličiek s tým, že obličky sú nepoškodené.

Zistenia posudkových lekárov neboli spochybnené ani v súdnom konaní. Závery posudkov posudkových lekárov sú odborné, presvedčivé, nálezite zdôvodnené a krajský súd nezistil rozpor medzi ich závermi a zisteným skutočným stavom.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zdôraznil, že nepracoval ako vodič autobusu, ale trolejbusu a nikdy nežiadal o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 100 %. Nie je pravdou, že sa neospravedlnil z neúčasti na pojednávaní dňa 02.09.2015, keďže po zadržaní nemeckou políciou sa s ním spojila dňa 25.08.2015 sociálna pracovníčka väzenského zariadenia, ktorú požiadal o zaslanie dokumentu o uväznení na krajský súd faxom, čo aj urobila. Nedal súhlas na pojednávanie v neprítomnosti. V odvolaní uviedol argumenty, ktoré mal pripravené na pojednávanie.

Odporkyňa k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že bolo oneskorene podané a preto ho navrhuje odmietnuť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj len „O.s.p.“) pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p., konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z obsahu spisu krajského súdu odvolací súd zistil, že po doručení posledného posudku posudkového

lekára zo dňa 12.05.2015 krajský súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 02.09.2015, na ktoré riadne predvolal účastníkov konania (navrhovateľ mal predvolanie doručené dňa 17.08.2015). Krajský súd v rozsudku uviedol, že navrhovateľ sa na pojednávanie dňa 02.09.2015 napriek riadnemu predvolaniu nedostavil, svoju neúčast' na ňom neospravedlnil a ani nepožiadaval o jeho odročenie, hoci bol o termíne pojednávania riadne a s dostatočným predstihom upovedomený, a preto súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal v jeho neprítomnosti.

Dňa 04.09.2015, teda po pojednávaní, bolo krajskému súdu doručené oznámenie zo dňa 27.08.2015 (podané na poštovú prepravu dňa 28.08.2015) o uväznení navrhovateľa, ktorý o to požiadaval sociálnu pracovníčku. V oznámení sa uvádza, že navrhovateľ sa nachádza v Nemecku vo vyšetrovacej väzbe a preto by sa chcel ospravedlniť, že na pojednávanie dňa 02.09.2015 sa nemôže dostať. Prílohou oznámenia bolo potvrdenie o väzbe.

Dňa 20.05.2016 navrhovateľ podal na krajský súd žiadosť o nariadenie nového termínu pojednávania, keďže pojednávania dňa 02.09.2015 sa nemohol zúčastniť, nakoľko bol v období od 24.08.2015 - 21.04.2016 vo vyšetrovacej väzbe a výkone trestu. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ ešte nemal vedomosť o tom, že krajský súd už vo veci rozhodol. Následne krajský súd účinne doručil navrhovateľovi dňa 04.07.2016 rozsudok, ktorý v zákonnej lehote napadol odvolaním (podaným dňa 15.07.2016). Odvolanie bolo teda podané v zákonnej lehote a nebol dôvod na jeho odmietnutie.

Bez zavinenia krajského súdu teda došlo k situácii, že navrhovateľ sa objektívne nemohol zúčastniť pojednávania, na ktoré bol riadne predvolaný a z jeho konania nesporne vyplýva aktívny záujem o prejednanie veci v jeho prítomnosti. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu.

Z článku 48 ods. 2 vety prvej Ústavy SR vyplýva právo účastníka na prerokovanie veci v jeho prítomnosti. Toto právo zahŕňa aj právo požiadať o odročenie pojednávania. Navrhovateľ v danom prípade nemal objektívnu možnosť sa pojednávania zúčastniť a urobil v čo najkratšej lehote oznámenie pre krajský súd, ktorému síce prišlo až po pojednávaní, avšak s poukazom na objektívne okolnosti prípadu došlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V súvislosti s novými lekáorskými správami, ktoré navrhovateľ predkladal v konaní pred krajským súdom, odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporkyne, teda ku dňu 18.12.2012 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekáorských nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

V ďalšom konaní krajský súd nariadi vo veci pojednávanie, zistí, či navrhovateľ trvá na preskúmaní rozhodnutia zo dňa 18.12.2012 a v kladnom prípade vo veci rozhodne znovu, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní. V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.